

MODTAGET

SPF, d. 6. februar 2006

Til Folketingets Uddannelsesudvalg

- 6 FEB. 2006 14³⁵

Kære Uddannelsesudvalg

Den Centrale Indlevering

Tak for kampen!

Trods alle mulige tiltag, lydhørhed og støtte fra flere af jer, taber SPF jo til folketingets flertal når 3. behandling af L61 sker den 7. februar.

Det bliver så en skæbnesvanger dag for et Forsøgscenter, der har eksisteret i 40 år, gjort mange glade og fortsat gør det. For nylig eksempelvis Mr. Fusegi, der lavede indledende research til sit projekt for det Japanske undervisningsministerium, som gerne vil lære noget af os i Danmark. Mr. Fusegi havde julelys i øjnene over aktiviteterne på SPF og kommer igen i juni.

Det er svært at tabe til en overmand, som man oplever mangler kendskab til et område, man selv ved meget om. Sagsforløbet har set med vore øjne været både et lærestykke i dansk demokrati, når det er bedst og en farce, der hvor argumentationen blev meget svag. Vi har printet hele 1. behandling og båndet 2. behandling. Vi ved jo, at dokumentation er vigtig. Dansk lærere på SPF har hæftet sig en del ved den cirkeltænkning og magtfuldkommenhed, der afspejler sig i nogle sproglige formuleringer, både i kommentarer til lovforslag og svar på henvendelser fra diverse personer eller organisationer.

Ikke desto mindre fører det ikke til noget at hænge fast i diverse dokumenter for at granske og analysere fortiden yderligere. Vi må videre med handlinger og nyorientering for fremtiden. I den kommende tid, og frem mod sommeren 2007, vil vi være optaget af både afvikling og udvikling. Vi vil rydde op, smide ud og gemme i både overført og konkret betydning. Uanset vor videre skæbne er der "noget", som vi anser for bevaringsværdigt og ved, at det er vigtigt at bringe med ind i fremtiden. Dette "noget" er at finde i vor statut, men også i vor, over mange år, opbyggede kompetence. Der tales og skrives meget om det både i erhvervsliv og det civile samfund, men efterhånden også intensivt i den offentlige sektor, herunder uddannelsesverdenen. Det drejer sig om idéudvikling, innovation og iværksætteri, på flere områder. Her på stedet vil vi således fortsat "udvikle og perspektivere ideer for undervisning, afprøve ideerne i praksis, ... vurdere og formidle resultaterne af dette arbejde, bygge bro... skabe internationale kontakter og internationale samarbejde..." og...? V ved endnu ikke præcis, hvem vore nye opdragsgivere og målgrupper bliver, men vi ved, at vore erfaringer med idéudvikling er anvendelige, samt at vi har flere nyfødte ideer, som nu ikke skal vokse og videreudvikle sig i statsligt regi.

En af dem vil vi gerne dele med jer, i håbet om at I vil tage vare på den, nære den og give den gode vækstbetingelser, der hvor I virker. Den vedrører begrebet medborgerskab, nationalt og globalt. Et rummeligt begreb med mange mulige fortolkningsmåder og udtryksformer. Det, vi mener (og alle kan se det med skræmmende tydelighed i disse dages aktuelle ustyrlige krise!!) bør have ekstraordinær opmærksomhed, både i Danmark og verden udenfor, er udviklingen af den kompetence alle taler om, men få formår: **Dialog**-her i betydningen: Den særlige slags samtale, hvis hensigt ikke er at forsvare et standpunkt men at undersøge; ikke overtale, men at udforske, ikke diskutere, men at opdage – med henblik på at blive klogere på os selv og den anden.

Som det vil fremgå af vedlagte tekst (et forslag til kronik, der druknede i flere aktuelle og vigtigere dagsordner) finder undertegnede, at konflikthåndtering og "deep democracy" er sociale kompetencer, som hurtigst muligt bør indføres som obligatoriske dele af den grundlæggende uddannelse for alle i de samfund, som overhovedet har overskud til at tænke på andet og mere end mad på bordet, vand og de øvrige mest basale behov og fundamentale menneskerettigheder. En naiv drøm er, at det kunne bidrage bare en lille bitte smule til at forene sort og hvidt og til "verdensfreden".

Vi vil bede jer om at gå foran og forene alle gode kræfter, når det drejer sig om at udvikle kompetencen **dialog** i hele det danske uddannelsessystem. Det gøres, som bekendt, bedst ved at praktisere den. Derfor anbefaler vi jer at prioritere denne praksis i jeres arbejde, bl.a. i uddannelsesudvalget og invitere undervisningsministeren med. Han må jo gerne blive forbillede for os andre.

Vi vil slutte denne henvendelse med at takke for mulighederne, vi har haft. Vi har stået i eksempelvis Paris, Cape Town, Santiago og Dalai Lamas by McCleod Ganj i Himalaya og oplevet en glæde og anerkendelse ved dansk pædagogik, som vi har oplevet også på hjemmebane, men i de seneste år aldrig fra Undervisningsministeriet. Den oplevelse kan man ikke foreslå lukket, så vi bringer den med os, som drivkraft i løsningen af nye opgaver. Det er der brug for!

Venlig hilsen

Marianne Munis & Poul Erik Christoffersen, Statens Pædagogiske Forsøgscenter

MODTAGET

Kommentar/kronik

- 6 FEB. 2006 /4 35

Den Centrale Indlevering Dansk pædagogik kan blive en eksportvare i "verdensklasse"!

Men så skal piben snart have en anden lyd og "tonen" i uddannelsesdebatten holde op med at være så skinger. Så er det nødvendigt at falsetsangere, heppekor, tonedøve kapelmestre og magtfuldkomne dirigenter sænker stemmen, lægger taktstokken, og sætter spørgsmålstejn ved det foreliggende partitur. Så må de i stedet lytte til spagfærdige stemmer, der prøver at få ørenlyd for at komme til at spille i en anden toneart eller blæse et bedre stykke.

Som uddannelsespolitikere ved I alt om, at slutningen af skolesommerferien /begyndelsen af august er sæson for klapjagt på forsømmelser og udeladelser i grundskole eller ungdomsuddannelser. I må som regel selv ud og mene noget på dette tidspunkt. Aktuelt er jagtsæsonen blevet udvidet til helårsbeskæftigelse, og – set fra min position skydes der med spredde hagl for at få ram på fejl og mangler, ikke bare i uddannelsessystemets indhold og struktur, men også hos diverse aktører, ikke mindst de mennesker, som helt konkret skal sørge for, at systemet fungerer og som skal sikre optimalt output, af hensyn til nationens BNP, Danmarks konkurrenceevne, globalisering, samfundets "sammenhængskraft" og meget mere.

Det er absolut *godt*, at vi gerne vil være bedre til uddannelse i Danmark, og at vi ønsker at flere skal lære mere, for livet – det personlige, samfunds- og erhvervslivet - men: Den uddannelsespolitiske debat kan - i det mindste set fra tilskuerplads- i perioder have borgerkrigs-lignende karakter. I forbindelse med lovændringer og reformer, når det går værst til, kan den give associationer til tæppebombning, "flagafbrænding", guerillakrig, boykot og andre sanktioner. Helt aktuelt kan efterspillet på det nyligt indgåede folkeskoleforlig (mellem regering, DF og Soc. Dem.) let gå hen og udvikle sig fra "de døves dialog" til åbent fjendskab – mellem de lovgivende og de udøvende se f.eks. Politiken 31.1.06). Det kan være risikabelt for beslutningers implementering, når beslutningstagere ikke bare undlader at anerkende, men direkte bagatelliserer væsentlige problemstillinger, der præsenteres af dem, som skal implementere de trufne beslutninger.

Formentlig er de interesse modsætninger og den kulturkamp, der udspiller sig på den hjemlige uddannelsesarena en del af den meget større – og i øjeblikket stærkt intensiverede – værdikamp, der kæmpes på både nationalt og globalt niveau. På mikroplan- og meget nationalt foregår en konflikt, som kan se ud til at have drejebog til fælles med aktuelle konflikter i internationalt regi, idet en vigtig dimension i begge tilfælde er kampen om, hvem der ligger inde med den rette (tros)lære, hvem der "ved bedst", hvem der har ret eller patent på "sandheden".

Uddannelsesdiskursen, koft ned til fond og udtrykt i moderne sprog, kunne lyde

Så kan de lære det, kan de!
– Oppositionen! Lærerne!
eller
regeringen! Ministeren!

Fed følelse at have gode argumenter og lære modparten lektion! ?

Jeg er selv – vil nogen vide -part i interesse og værdikonflikten omkring folkeskolens udviklingsretning og reformer. En konflikt hvis parter sædvanligvis bestræber sig på at være sagsorienterede men som jævnligt glider over i at blande sag og person godt hjulpet af medier, der sælger historien bedre, hvis der er chance for at krydre uoverensstemmelsen med personliggjorte konflikter eller rådne relationer. Helst på lederniveau.

Min arbejdsplads, Skolen på Forsøgscentret (SPF) er, - som bekendt- efter 40 år med udviklingsarbejde og formidling som kerneydelse, lukningstruet. Regeringen ønsker at bruge de sparede midler (8 millioner kroner i 2008) "til mere målrettet kvalitetsudvikling i folkeskolen". Det fremgår endnu ikke, hvad det lige præcis indebærer for landets ca. 1800 danske folkeskoler.

For et par uger siden havde jeg den umiddelbart tilfredsstillende men hurtigt ret tvivlsomme fornøjelse at få "svaret igen" efter en oplevelse af at være ramt på min professionelle og organisatoriske stolthed af provokerende udtalelser og manglende lydhørhed fra min modpart i konflikten (I har selv alle bilag og

sagsdokumenter) .Vel vidende, at Forsøgsskolen er ude i en overlevelseskamp, den ikke kan vinde og interessekonflikt, der er asymmetrisk, når det gælder parternes mulighed for indflydelse, var jeg nøjsomt glad ved tanken om, at SPF havde nået pressens bevågenhed og samtidig sikret, at en, os ubekendt, embedsmand i undervisningsministeriet ville blive pålagt den opgave, at skulle besvare endnu en irriterende henvendelse fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter, inden L61, - lovforslaget om lukning af dette centers forsøgsskole - gik i 2. behandling tirsdag den 23.1.06. eller i det mindste før 3.behandling den 7.februar.

Hvor tilfredsstillende er det, - når alt kommer til alt - at rive modparten i næsen, at han ikke evner at "tage sin egen medicin" og i praksis leve op til de krav, han selv fremfører ?

Tilsvarende kunne man spørge til forrige uges folkeskoleforlig og Danmarks Lærerforenings reaktion herpå:

Hvor længe overlever mon gnisten og kampgejsten hos ildsjælene, når samtlige Danmarks Lærerforenings-tillidsrepræsentanter er vendt hjem fra Odense efter et vagt- i gevær – stormøde 30. januar, med enighed i visioner, klarhed i mål og strategi, engagement og målrettethed i forhold til planlagt genmæle?

Den lunkne fornemmelse, der hurtigt opstår, efter man er lykkedes med et gensvar, er vel at sammenligne med at tisse i bukserne.

Selv om varmen måske holder lidt længere og enigheden denne gang går på tværs af flere professioner og samfundsmæssige sektorer, kan man få tilsvarende oplevelse i en konflikt som *måske* har en *anelse* større mulighed for at ende med mere end en vinder?

I sagen om afskaffelse af gruppeeksamen kan det helt sikkert pirre manges retfærdighedssans, at lederskribenten på ugebrevet Mandag Morgen, 16.januar 2006, under overskriften "Emnet misforstået", dumper undervisningsministerens og forskningsministerens forslag om at afskaffe gruppeeksamen på danske universiteter. Ligeledes er det nærliggende, som aktør og mangeårig praktiker i det danske uddannelsessystem, at tilslutte sig den argumentation, der påpeger det fatale i at lægge bomber under noget af det, som er et yderst vigtigt konkurrenceparameter for Danmark i fremtiden: *social innovation*. Spørgsmålet er imidlertid, om disse gode argumenter flytter noget for alvor, når nu det med afskaffelse af gruppeeksamen er en principalsag og det ydermere også kan se ud til, at forslagsstillerne har malet sig op i et hjørne, hvorfra det er svært at komme ud med æren og autoriteten i behold.

Smuk retorik og velformuleret argumentation er en nydelsesfuld kampdisciplin. Alligevel forekommer det ofte, at selv velforberedt og begavet diskussion i øjeblikket ikke fører mange ønskværdige steder hen. Højest til et dårligt kompromis

Det er, efter min bedste overbevisning, ikke godt nok.

Specielt ikke for et lille land, der gerne vil være "verdensmester", herunder have "Verdens bedste folkeskole". Og slet ikke for de elever, som skal gå i den.

Igen vil jeg gerne tilkendegive enighed i, at vi selvfølgelig som land må bestrebe os på livslang læring og må gøre os umage med at blive bedre, end vi er nu. Imidlertid må man overveje, hvilke behov der ligger bag ønsket om at være bedst på grundskoleområdet, ikke bare målrelateret - og god i forhold til egne nationale udviklingsmål - men også normrelateret- i forhold til "de andre". Jeg kan have mine tvivl om, hvorvidt det tjener et nødvendigt og ønskværdigt formål at lille Danmark risikerer at udvikle stress af at stå på tæer og måle sig med alle de store (nationer) på rigtig mange områder. En ønskværdig og frugtbar drøftelse, der involverer flere interessenter og debattører end dem undervisningsministeriet *aktuelt* benytter sig af, kunne dreje sig om at komme overens om, hvilke former måling og konkurrence, det er hensigtsmæssigt at involvere sig i, med de udfordringer, såvel det Danske samfund, som den enkelte skole og det enkelte barn i denne, står overfor.

Skal vi gå ind på tankegangen og visionen om "verdens bedste folkeskole" er dårlige kompromisser ikke godt nok. Så må vi være mere ambitiøse og bruge alle gode kræfter.

Det fordrer åbning for drømme og udveksling af ønsker. Her er nogle:

- Tænk hvis vi – i det internationale samfund- kunne blive kendt for spændende, innovativ undervisning, faglighed og kvalitet i uddannelse til medborgerskab og globalisering på samme måde som vi er kendt for gode møbler, gode film, industri- og mejerivarer mm.

- Tænk hvis vore erfaringer med gruppeprocesser, læring i samarbejde, klassemøder, studerendes råd, varierede projektarbejdsformer, temaundervisning, praktisk musiske dimensioner i fag og faglig fordybelse vekslende med tværfaglighed i langt højere grad kunne tilbydes som og udveksles med "know how og know what" fra andre lande, som har udviklet ekspertise på andre områder end vi.

...

- Tænk hvis vi i *langt højere grad* kunne medvirke til at fremme demokrati, menneskerettigheder, fred og dialog via vores særlige danske former for undervisning og konsulentbistand frem for via udsendelse af flere danske militære styrker til konflikt- og krigsområder og løsning af opgaver, de ikke er tilstrækkeligt klædt på til

- Tænk hvis vort undervisningsministerium *for alvor* bestræbte sig på at drage nytte af al den viden og erfaring, der gemmer sig rundt omkring hos *praktikerne* i offentlige og private organisationer, normal og specialskoler, ungdoms – og videregående uddannelser, fri-, høj- og efterskoler, i ngo'ernes uddannelsesnetværk, på efteruddannelsesinstitutioner, i virksomheder, konsulentfirmaer mv. Det drejer sig om den viden, alle undervisningsaktive har, og som baserer sig både på omfattende uddannelsesforskning i Danmark og verden omkring os og på refleksioner over deres egen og kollegers praksis.

Det burde ikke have nogen nød med dansk pædagogik, hvis vi fandt en **alternativ indgangsvinkel til udvikling og samtidig satte dårlige vaner under afvikling**. De dårlige vaner er i bedste fald mudderkastning, ørkesløse diskussioner, principrytteri og vedtagelser af love, der vanskeliggør arbejdet for dem som skal udføre det. I værste fald hænger vi fast i stilstand, og slåskampene fryser fast i kold krig og høje, uflyttelige mure.

Dumstædighed i voksengenerationen kan den opvoksede ungdom ikke bruge til noget.

Både "talentmassen" og den store gruppe unge, der aldrig gennemfører en ungdomsuddannelse har brug for noget helt andet. Det drejer sig *blandt andet* om **nytænkning, anerkendelse, problemløsning og konstruktiv konflikt håndtering**. Man kunne prøve nogle tankeeksperimenter:

Forsøg bare et øjeblik, at forestille dig, hvad der ville ske i underviserkredse, hvis praktikerne – de unges lærere - lidt oftere blev mødt med værdsættelse for den indsats de gør. Eksempelvis i form af en cadeau, som den direktøren for Filminstituttet, Henning Camre, for nylig udtrykte ved at *anerkende* folkeskolens indsats vedrørende fremme af kreativitet og talent, - vigtige personlige forudsætninger for at danske filmfolk kan komme så langt frem i skoene, at de ved erhvervelse af den ene internationale pris efter den anden, kan gøre deres lille fædreland ære.

Lærere udvikler sig, lige som politikere og alle mulige andre mennesker, bedst i en passende blanding af anerkendelse, udfordringer og krav. Bebrejdelser, nedladende kommentarer, latterliggørelse, patronisering og lignende gør uenigheder til konflikter, der hurtigt optrapper til fastlåste fjendebilleder, åben krig og polarisering. Det ved alle, som har bare en lille smule erfaring med konflikter.

Der kunne skabes vilkår for nytænkning, hvis repræsentanter for uddannelseskampens stridende parter, som *eksperiment*, indvilligede i at forsøge sig med et kursus i basal konfliktløsning eller mægling, faciliteret af dansk Center for Konfliktløsning. Klarhed over sagens kerne og relationernes beskaffenhed, indsigt i konfliktens instrumentelle, interesse-, værdimæssige og personlige dimensioner samt en bevidsthed om egne roller i konflikten, kunne befordre en særlig form for samtale: Dialog, som har til hensigt at undersøge, udforske og opdage i stedet for at finde fejl og mangler og skændes om ejerskab til sandheden. I dialogens og mæglingens rum gives der mulighed for at anerkende, at modparten er mennesker, med fornuft, følelse, behov, interesser og værdier, som trods forskellighed fra ens egne dog er menneskelige, har sin egen rationalitet og mening.

Konsekvenserne af dette, kunne være en erkendelse af, at der *eksempelvis* under standpunkterne for- og imod gruppeeksamen ligger et fælles tredje, nemlig en seriøs ambition om og bestræbelse på at finde "den bedste" eksamensform, som tilgodeser såvel det enkelte individs behov som virksomheders eller samfundets interesser.

Der er, så vidt jeg ved, ikke forskningsmæssigt belæg for, at der eksisterer en eksamensform, der i alle sammenhænge og tilfælde er velegnet til alle.

Med det udgangspunkt kunne man skabe forudsætninger for at transcendere enten-eller tænkningen og udvikle nye idéer til, hvordan man på ethvert uddannelsesniveau eksempelvis kunne kræve at eleven, kursisten, den studerende i et nærmere bestemt omfang prøvede sig selv af i både individuelle og gruppebårne eksaminationer. Man fristes til at sige: Hvor svært kan det være, når den mulighed allerede er tænkt i nogle uddannelsesinstitutioner, enten i Danmark eller udlandet.

Bruger man et dialogisk rum også til håndtering af uenigheden om hensigtsmæssigheden af elevplaner for den enkelte folkeskoleelev (element i det aktuelle folkeskoleforlig), *kunne* man måske finde veje til en win-win løsning. Eftersom der i formålsparagraffen for folkeskolen endnu ikke er ændret på formuleringen "Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene...." er der flere muligheder for at undgå at bebyrde lærerne med flere administrative opgaver. I det mindste hvis man inkluderer både eleven selv og forældre som ressourcer og aktivt handlende subjekter. Det er den, der arbejder, der lærer. Det har Maglegårdsskolen i Gentofte erkendt, (jf. seneste nummer af lærernes fagblad) hvorfor individuelle elevplaner i 4.klasse udarbejdes af eleverne selv med lærer som samtalepartner. Elektroniske logbøger udviklet SPFs 8., 9. eller 10.klasse samt portfolios i analog og digital form her såvel som på andre skoler, kan med udgangspunkt i lærernes årsplaner nemt danne baggrund for elevens arbejde med at nedskrive mål og planer, der løbende drøftes med, opdateres og udleveres til såvel lærer som forældre.

Hvis vi evnede at kombinere gammel visdom med nyere erkendelser, praksiserfaringer med forskning, viden skabt og resultater nået nationalt og internationalt, havde vi rige muligheder for at blive dygtigere til uddannelse.

Hvis det danske uddannelsessystem var en folkeskoleelev, ville uddannelsespolitikkerne anskue- og de fleste professionelle undervisere angribe opgaven helt anderledes. Med den gamle russiske psykolog Vygotskys teori om nærmeste udviklingszone in mente, kunne vi komme tættere på nogle konkrete mulige veje at gå.

Under overskriften: **Hvad kan og ved "eleven"** (formentlig **allerede?**) kunne vi bl.a. notere os:

- God praksis har Danmark masser af. Det er ikke et spørgsmål om reformpædagogik eller opgør med denne. Det er ikke rundkreds kontra dør, vindues og midterrække, iværksætterprojekter mod danske salmer, mobiltelefoner eller kanon(er) i undervisningen, nationale test kontra gruppeeksamen, systemisk kontra positivistisk tilgang. Det er i det hele taget ikke ret meget enten – eller. Det som gør en praksis god og en undervisning virkningsfuld er først og fremmest "en klar struktur i undervisningen, hvor tiden bruges på læringsorienterede aktiviteter i et positivt læringsorienteret klima". Desuden (jf. "Evidens i Uddannelse" DPU's forlag) klarhed over indholdet og en forståelsesorienteret kommunikation, brug af flere undervisningsformer og –metoder og individualiserede krav...." Det ved professionelle undervisere godt, handelsskolelærere såvel som folkeskolelærere, som har stået i den ofte kaotiske situation at skulle undervise en flok børn eller unge med mangfoldige behov og forudsætninger. Undervisere, som synes det nogle gange kan være noget af en tsunamioplevelse at skulle finde fast grund under fødderne i skiftende bølger af krav og forventninger. Praktikere såvel som teoretikere ved også, at god praksis er kontekstbunden og at faglighed, tværfaglighed og elevens alsidige udvikling går hånd i hånd. Hvad der ydes størst opmærksomhed, afhænger af nødvendighed i den konkrete, givne situation.

Under overskriften, **Hvad kan "eleven" med lidt hjælp?** kunne vi eksempelvis skrive:

- Kombinere trends i tiden med gammel visdom. Historisk har vi skabt andelsbevægelse, foreninger, aften- og højskoler. Uddannelsespolitiske guldhorn. Der er opfindsomhed, nytænkning og værdifulde pædagogiske traditioner i dansk kultur og samfundsliv. Vi behøver ikke gå af med alt det, men tage udgangspunkt i det gode af det gamle for at skabe noget bedre i det nye. Her har vi folk i Learning Lab Denmark, CVU'er, Amtscentre, DPU og andre universiteter. Vi har store og små innovative erhvervsvirksomheder, konsulentfirmaer, Kaospiloter, NGOernes uddannelsesnetværk, SPF/ Ungdomsbyens samarbejdspartnere osv. osv. Der findes et hav af pædagogiske erfaringer

Vi *kunne* – med hjælp fra hinanden og udvidet samarbejde- gøre Danmark til et land, hvis vigtigste råstof er pædagogisk kreativitet og vi *kunne* få innovation og iværksætteri til at gå op i en højere enhed - også når det

drejer sig om uddannelsespolitikken. Med lidt udsyn til verden udenfor kunne vort undervisningsministerium desuden og eksempelvis...

- Sørg for at skaffe sig mere viden om, hvilke vanskeligheder i form af uheldig "teaching to the test" praksis andre lande har gjort erfaringer med via indførelsen af flere centralt udformede obligatoriske prøver og bestræbelsen på at "kvalitetssikre" og standardisere.
- udvikle evalueringskultur – også - ved at sende repræsentanter fra det danske undervisningsministeriums forskellige afdelinger, når OECD i Paris næste gang holder en vigtige konferencer om "What works in formative Assessment, eller What Works in Innovation in Education" (OECD har andre og mere fremadrettede projekter om uddannelse end PISA!)

Ærgerligt nok, er der et par meget vigtige færdigheder, vi desværre nok, endnu en tid, må lægge hen under overskriften "**Kan ikke endnu**"

De drejer sig – når det angår det danske uddannelsessystems overordnede myndigheder, policy makers og øvrige aktører - om

- at udvikle varierede former for ledelse og måder beslutninger træffes på, så de på højeste niveau matcher dem, der anbefales anvendt og praktiseret på lavere niveauer i systemet
- at erkende, at topstyring og "far ved bedst" ikke i alle sammenhænge er hensigtsmæssigt i et moderne demokratisk uddannelsessystem
- at anvende "Deep Democracy (eller "Inclusive Democracy") i vigtige beslutningsprocesser, hvor det er absolut nødvendigt at sikre at beslutningen rent faktisk gennemføres. Metoden er udviklet i Sydafrika og indebærer, at man kvalificerer sine beslutninger ved at inkludere den visdom, der ligger i de forbeholdne stemmer, der siger NEJ til det, der foreslås besluttet. Den kræver, at man anerkender, at nejsigerne har vægtige grunde til at sige nej. Det ændrer ikke flertalsbeslutninger, men åbner for at behov og interesser kan præsenteres og gør det muligt at finde flere måder at implementere en beslutning på.

Deep Democracy kræver, at vi forlader vore ophøjede standpunkter, klippefaste grundantagelser og sikre positioner for derefter – gerne iført livline- tør begive os ud på lidt dybere vand og kigge ned under dønningerne på overfladen for at lytte til interesser og behov under standpunkterne.

Måske vil vi finde ud af, at "Under havet mødes alle øer!" (motto hos Center for Konfliktløsning)

Februar 2006

Marianne Munis, SPF

Democracy including a minority voice

Co-operative teachers as well as students may find it difficult sometimes to practice democracy so that everybody feels satisfied with the decisions taken. Below is a description of a way to cope with this issue. The text is excerpts of a paper written for a workshop given in 2001 at The National Innovative centre for General Education in Denmark, by a South African guest lecturer, Bernard le Roux. He wrote:

The concept of deep democracy is one which was developed by Arnold Mindell as part of Process Oriented Psychology.¹ It is a most valuable tool for those facilitating meetings where decisions need to be reached and has the specific intention of inclusion, even of the dissenting voices.

Democratic decision-making is an ideal striven for by all in our rainbow nation (South Africa) since the transition in 1994. It is, however, an ideal to which many interpretations have been pinned. For some it means that the majority vote holds sway - a winner-takes-all approach. For others it means that *everybody* must agree before a decision can be implemented. The first approach often has the effect of excluding the voice of the minority, turning them into a subversive force which feels that its voice is not heard. They subtly block the process or turn on the brakes. The second approach holds the danger of a *tyranny of the minority*. The no-vote blocks the process and the group is frustrated time and again.

Deep democracy or Inclusive democracy holds the ideal of including the dissenting voice because it regards it as containing wisdom for the group. Its views the dissenter/s as emissaries of a hidden or submerged issue which is brought into focus for the benefit of the group. (This is contrary to the view that the dissenter is trying to disrupt the process or vie for power.) The basic premise is that the team is stronger when all are on board than when there is division.

How do we achieve this inclusive decision making? The process is simple. It is not a formula, however, which can be applied to a "problem situation". Rather, it is a practical way of giving expression to an approach which respects the team as containing a greater wisdom and which values the contribution of each team member, however negative or threatening it may appear. The steps are as follows:

- Find the will of the team
- Search for the "no"
- Spread the "no"
- Incorporate the "no" as part of the decision.

Step by step

1. FIND THE WILL OF THE TEAM

Don't settle for a majority vote. Ask the team members to indicate their choice by voting. This will show you what the group wants. The highest vote gives you an indication of what the team wants to do, but is only part of the final solution. If you stop here the "no" vote will not be heard and may subtly or overtly subvert the implementation of the decision.

2. SEARCH FOR THE "NO"

Those who voted against the decision are obviously expressing their dissent. Those who withdraw do so less obviously. They are not on board. Find out what the "no" is saying and why. Ask the dissenters what their objection is and assist them in expressing it fully. You may even ask those who have withdrawn to say why they cannot give wholehearted support to the will of the team. The "no" may, for example, be related to time: "*we don't have a whole day to spend on strategic planning.*" or "*I have a meeting in the afternoon which I cannot postpone.*"

¹ For further reference see the following books by Mindell - *The Leader as Martial Artist* and *Sitting in the Fire*,

3. SPREAD THE "NO"

The question to ask here is: *"is there anybody else who feels like this?"* Usually you will find people in the team, even those who voted for a proposal, who share, even just slightly, the doubt expressed by the "no-vote".

Acknowledge the person who expressed the "no" as having spoken for others, but also for the team itself. What is the wisdom contained in this dissent? To use the above example: others may also be concerned about the time the strategic planning may take. The wisdom is related to working more effectively or perhaps to honouring an important appointment by a team member in the afternoon.

4. INCLUDE THE "NO" IN THE DECISION

In the spirit of not wanting to exclude or leave any team member behind, ask the objectors: *"what would it take for you to be able to support the decision of the majority of the group?"* It must be clear: the will of the group is not diverted, it is added to. The objectors will state their dissent as a positive condition: *"I'll go along with it if I am sure that it will be over by midday."* The decision stands, but a time proviso is added: The process must be over by 12.00. The objector may even be asked to play the role of time-keeper and become an integral part of the implementation process. The spoken, or unspoken invitation of the team to the objector is: "we want you to come with us, we are a team."

What remains is to summarise the decision and clearly set out the provisos. It is very useful to note the decision and provisos on a flipchart or board as you go along.

You may ask, at this point, what happens if the proviso is not accepted by the group? *Someone in the team may say: "It is impossible to complete the task in a morning?"* This will then need to be addressed and a similar process may be necessary to determine whether the work will start earlier or be done more efficiently or whether certain components need to be left out. All of this will help the group to refine its process. On the other hand, a rider may be added to the time proviso by the group. *For example: "We will have a strategic planning session which will start at 8.00 and end at 12.00, but if we have not finalised the process, we will continue next week at the same time."*

Try it when next you need to make a decision with your team. Be sincere in your wish to be inclusive. Be open to the final outcome being different from how you might want it to be. If your team is functioning in top gear, it will have the attitude that it is more important to include all players and learn together from mistakes than to push a decision through at all costs.

Bernard le Roux
February 2001

The continuum of Democratic decision making

Consensus Democracy

*Possible tyranny of
the minority*

Majoritarian Democracy

*Possible Tyranny of the
majority and exclusion of the
minority*

*The dissenting voice represents wisdom for the
group*

Steps of Inclusive Democracy

- . Find the will of the team*
- . Search for the “no”*
- . Spread the “no”*
- . Incorporate the “no” as part of the decision.*

The Unheard Voice